

Novinky na Googlu

Google léta Páně 2006

Když před lety studenti Stanfordovy univerzity Larry Page a Sergey Brin rozjížděli v pronajaté garáži svůj vyhledávač Google, pravděpodobně ani oni sami netušili, co bude znamenat a představovat za necelých deset let.

Text: Jiří Macích ml, autor@chip.cz

V tomto článku najdete

Google kupuje YouTube

Vydělávejte s Gogolem

Novinky ve vyhledávání

Vylepšený Gmail

Vsoučasné době je totiž Google nejen známým vyhledávačem, ale firma Google Inc. patří mezi nejúspěšnější a nejznámější na světě. Navíc nabízí řadu dalších služeb, které mají s původním vyhledáváním pramálo společného. Na to nejzajímavější z dílny Googlu za rok 2006 se podíváme v tomto článku.

UDÁLOST ROKU

Google koupil YouTube

Google provedl v roce 2006 několik akvizic, všechny však zastínilo převzetí komunitního serveru YouTube pro sdílení videa. I přesto, že Google věnoval značné úsilí své (podobné) službě Google Video, převzal

mnohem populárnější YouTube za rekordních 1,65 miliardy dolarů.

Návštěvností, popularitou a počtem videí v databázi YouTube svou konkurenci zcela válcuje, a to včetně zmiňované služby Google Video. I po odkoupení však YouTube zůstane stejný jako dřív. Google totiž hodlá úspěšnou značku zachovat. Aby také ne, když se serveru YouTube dostalo velké řady různých ocenění. Například americký magazín Time vyhlásil YouTube vynálezem roku 2006.

Prvním signálem změny vlastníka tak namísto nového loga bylo řešení problému číslo jedna – ochrany autorských práv, palčivého problému prakticky jakéhokoliv sdílení. Google se tedy začal chránit proti žalobám, které „potkaly“ konkurenci, a uzavřel dohody s největšími hudebními vydavatelstvími. Přišlo i masivní mazání závadného videa. Hned koncem října zmizelo z YouTube na 30 000 videí, a to kvůli oprávněné stížnosti na porušování autorských práv několika japonských médií.

Vedle ochrany autorských práv se bude Google věnovat i dalšímu vývoji YouTube.

Koncem roku začal testovat „živý“ chat nad přehrávaným videem, a tedy diskusi v reálném čase. Službu si můžete vyzkoušet na <http://youtube.com/testtube>. Z vlastní zkušenosti mohou říci, že tyto diskuse mohou být obzvláště zajímavé zejména u kontroverzních snímků, jako je například poprava Saddáma Husajna, která se okamžitě stala jedním z nejžádanějších videí na YouTube.

Do budoucna bude zajímavé sledovat, jestli bude YouTube pod křídly Googlu schopen uspět v měření sil s konkurencí globální i místní a zda si udrží výsostné postavení. Tou globální konkurencí může být především SoapBox (<http://soapbox.msn.com>), provozovaný Microsoftem, který však musí udělat ještě pořádných pár kroků kupředu, než se bude moci měřit s YouTube, a to zejména v oblasti uživatelské „přítulnosti“. Čeští uživatelé by mohli YouTube vyměnit za místní Stream TV (www.stream.cz), která nabízí také vlastní tvorbu a nespolehá jen na videa nahraná uživateli. Nicméně ukázkový provoz z konce roku 2006 zatím velká

→ slova tvůrců nenaplníuje a Google se prozatím klepat strachy nemusí.

VDĚLÁVEJTE NA REKLAMĚ

AdSense nyní pro české stránky

Koncem roku přišel další krok směrem k českým uživatelům a klientům. Google zpřístupnil svůj PPC (pay per click) reklamní systém AdSense (www.google.com/adsense) i pro weby psané v češtině a zároveň lokalizoval uživatelské rozhraní této služby a poskytuje podporu v českém jazyce.

Co je AdSense? AdSense zprostředkovává inzeráty ze systému AdWords, které Google zobrazuje třeba v pravém sloupečku na stránce s výsledky hledání. Díky AdSense můžete tyto inzeráty umístit na své vlastní stránky a z každého kliknutí inkasovat podíl. Není přítom nutné, aby návštěvník na propagovaném webu něco objednával či se registroval, jako je tomu u různých partnerských programů.

Reklama se zobrazuje na základě obsahu aktuálně prohlížené stránky, což z hlediska provozovatele stránek znamená zvýšení pravděpodobnosti, že inzerce některého z návštěvníků zaujme a ten na ni klikne. Můžete si samozřejmě zvolit její umístění na stránce (které ovšem nesmí odporovat pravidlům), grafickou podobu, velikost, resp. rozsah a také formát. Reklama může být buď striktně textová, nebo kombinovaná s grafickými prvky.

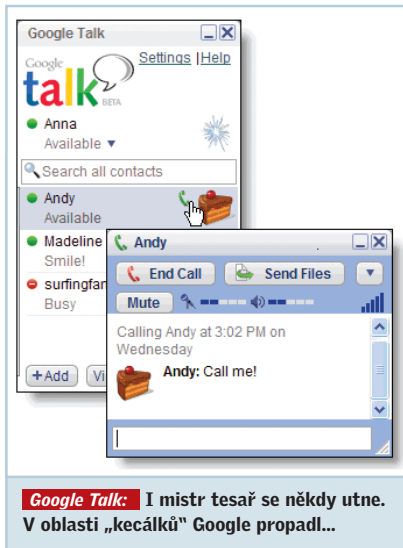
Součástí AdSense je také možnost nabídnout návštěvníkům vyhledávání na vašich stránkách prostřednictvím Googlu s tím, že za kliknutí na inzeráty v rámci stránky s výsledky hledání máte opět podíl.

Na českém internetu byly doposud jen dvě podobné služby, a to nepřilíš rozšířený AdFox portálu Centrum a dále

eTarget, určený výhradně pro weby s alespoň 30 000 zobrazeními měsíčně. AdSense však nabízí zajímavé možnosti přivýdělku pro každého. Podle prvních zkušeností českých uživatelů to je od několika dolarů týdně až po stovky dolarů měsíčně. Výdělkům přes AdSense se věnuje například mladý český projekt →

The screenshot shows a Mozilla Firefox browser window displaying a YouTube video titled "Terminator 2". The address bar shows the URL "http://www.youtube.com/watch?v=...". The YouTube interface includes a search bar, navigation tabs (Videos, Categories, Channels, Community), and a sidebar with related videos and user information. The video player shows a scene with a character on a motorcycle. The interface includes a search bar, navigation tabs (Videos, Categories, Channels, Community), and a sidebar with related videos and user information.

YouTube: Autorská práva byla a budou největším problémem YouTube...

→ www.uspesnyblog.info či zbrusu nové fórum <http://podpora.dgx.cz/adsense>.

VYHLEDÁVÁNÍ

Našli, moji rádcové...

I když Google dnes nabízí desítky různých služeb, jeho doménou je stále vyhledávání. V souvislosti s jeho vyhledávačem se toho v uplynulém roce přilíhlo nedělo, tedy pokud pomineme pokusy s novou podobou stránek s výsledky hledání. K zásadní změně zatím ovšem nedošlo, a to snad i proto, že každá nová podoba je hodnocena veskrze negativně. Navíc koncem roku Google získal patent na současnou podobu rozhraní svého vyhledávače, což může být další důvod pro setrvání u současné verze. Jedinou změnou primárního vyhledávače je tak rozšíření o přehled aktuálních trendů ve vyhledávání jménem Google Trends (www.google.com/trends) a zobrazování reklamy (tzv. „tipů“) na další služby Googlu nad výsledky hledání.

Z pohledu České republiky je zajímavé, že vyhledávač Google je pro Česko konečně

dostupný i na adrese www.google.cz – Googlu se po letech podařilo od spekulantů získat doménu [google.cz](http://www.google.cz). Již dříve však byla česká verze jeho vyhledávače dostupná na [google.com](http://www.google.com).

Google také spustil několik menších vyhledávacích projektů. Asi nejzajímavějším je Google Code Search (www.google.com/code-search), určený pro vyhledávání zdrojových kódů na internetu. Samozřejmě je filtrován kódů podle programovacího jazyka (v nabídce jich je skoro padesát) nebo podle licence upravující způsob použití daného kódu. Krátce nato se v Česku objevila podobná služba <http://zdrojaky.vyvojar.cz>, která však nevyhledává v kódech roztroušených po internetu, ale ve vlastní knihovničce obsahující řádově stovky příkladů.

Drobných inovací se vedle dalších sporů o autorská práva dočkala služba Google Book Search (<http://books.google.com>) pro prohledávání knížek. V ní najdete i díla českých autorů, v čele například s Aloisem Jiráskem. Bylo vylepšeno především rozhraní pro prohlížení knížek a doplněna funkce pro stahování vybraných publikací v PDF formátu. Microsoft bude muset na své alternativě (<http://books.live.com>) ještě hodně zapracovat, pokud se v této oblasti hodlá měřit s Googlem.

Naopak v oblasti nástrojů pro prohledávání obsahu pevného disku Microsoft svou ztrátu dohnal a jeho Windows Desktop Search (<http://desktop.live.com>) je pro Google Desktop Search (<http://desktop.google.com>) minimálně vyrovnanou konkurencí. Google se však také činil. Drobných novinek by se našlo hodně (uzamčení hledání heslem, indexování obsahu ZIP archivů), ale zajímavější je u Google Desktop Search hledání napříč počítači, které nemusí být spojeny v rámci lokální sítě. Stačí přístup k internetu a z práce můžete hledat soubory na svém domácím počítači a podobně. Na první pohled velmi praktická funkce však vzbudila rozruch kvůli ukládání

indexovaných dat v centrálním úložišti na server Googlu.

FREEMAIL

Gmail: Drobné krůčky vpřed

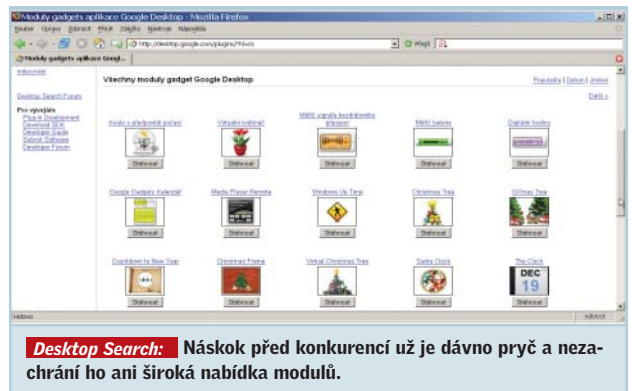
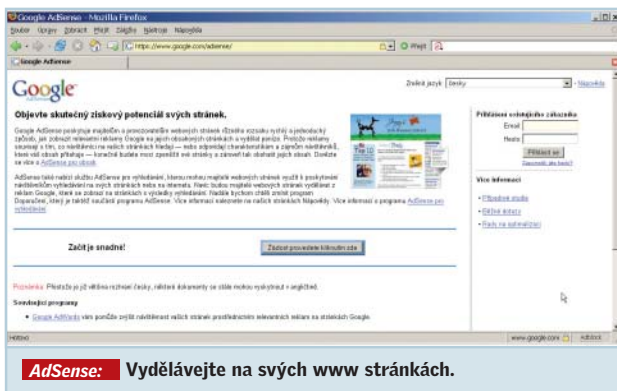
V roce 2006 se Gmail zcela otevřel uživatelům z vybraných států, čeští zájemci si však stále musí shánět pozvánky od současných uživatelů. Gmail je totiž i nadále pouze beta verzí, což je konečnou i omluva, proč se například několika desítkám uživatelů ztratily koncem roku e-maily z jejich schránky.

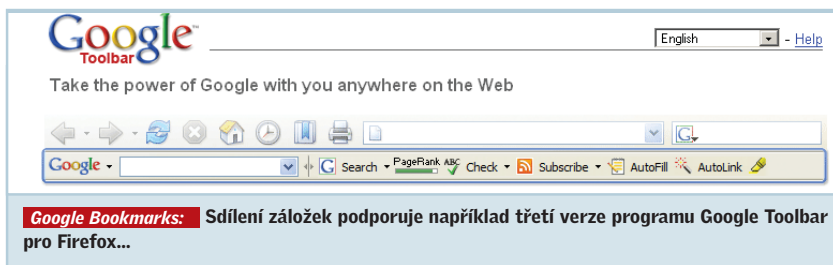
A co nabídl freemail nového? Na samém konci roku 2005 byla spuštěna mobilní verze Gmailu pro přístup do webmailového rozhraní z libovolného mobilního telefonu vybaveného XHTML prohlížečem s podporou SSL šifrování (<http://m.gmail.com>). V průběhu roku 2006 se objevila i česká verze. Pokud by vám takový přístup ke Gmailu z nějakého důvodu nevyhovoval, můžete si zdarma stáhnout javovského e-mailového klienta podporujícího desítky mobilních telefonů, kterého Google nabídl začátkem listopadu.

Google také posílil bezpečnost Gmailu nasazením antivirové ochrany, jejíž absence mu byla dlouho vyčítána. V průběhu roku 2006 se však objevily stížnosti na poněkud vyšší propustnost antispamového filtru, než bylo doposud zvykem. Na vině je ovšem celosvětový masový nárůst spamu v druhé polovině roku 2006 a s obdobnými problémy se potýkali snad všichni poskytovatelé e-mailové schránky.

Pro spam je však v Gmailu místa dost, protože stále roste kapacita schránky. Google nepatrně navyšuje kapacitu každou sekundu. I když je to zdoluhavý proces, koncem roku 2006 se kapacita vyšplhala na cca 2800 MB, což už je úctyhodné číslo. Nicméně velikost povolené přílohy 10 MB stále nebyla navýšena, takže zaplnění schránky jen tak nehrozí.

Používáte-li českou verzi Gmailu, určitě jste narazili na doplnění služeb dávno zná-

→ mých z výchozí anglické verze. Sem patří celkové vylepšení adresáře s možností exportu kontaktů a třídění kontaktů do skupin či prohlížení dokumentů přiložených k e-mailům přímo v okně prohlížeče.

Gmail však čeká v tomto roce tuhý boj s konkurencí. Novou verzi svých freemailových služeb chystá Microsoft i Yahoo. Yahoo již několik měsíců pilně a veřejně testuje, a nebyť obrovského množství grafické reklamy ve webmailu, můžeme s klidným svědomím říci, že nejlepší freemail se rodí v laboratořích Yahoo. Protiúder však chystá i Microsoft se svým novým Windows Live Mailem, který nahradí dnes už naprosto zoufalý MSN Hotmail. Vedle zbrusu nového webmailu se samozřejmě chystá i obligátní navýšení kapacity schránky. Na rozdíl od nového Yahoo Mailu by nový redmondský freemail měl být dostupný i v češtině.

WEB OFFICE

Od primitivní komunikace po slibnou kancelář

Ne vše se Googlu daří. Komunikační software Google Talk (<http://talk.google.com>) v roce 2006 díru do světa neudělal. Sázka na jednodušost Googlu evidentně nevyšla. Přibylo proto několik drobností, jako je posílání souborů nebo hlasová schránka. Zásadnější inovací je webová verze klienta vestavěná do Gmailu. Přesto už Gmail není bezpodmínečnou nutností pro využívání Google Talku. Nyní stačí běžný účet Google Account, který je zdarma a pro jehož založení není potřeba pozvánka.

Mnohem větší rozruch vzbudily kancelářské služby Googlu. Zvěsti o vydání vlastní verze kancelářského balíčku OpenOffice.org se však nepotvrdily. Google ale spustil několik služeb tzv. webové kanceláře, tedy kancelářských „programů“ běžících v běžném webovém prostředí. Podrobněji jsme se tomuto tématu věnovali v Chipu 12/06. Google pod hlavičkou Google Docs (<http://docs.google.com>) nabízí zdarma například tabulkový kalkulátor a textový editor. Služby webové kanceláře doplňuje i nový on-line poznámkový bloček Google Notebook.

V dubnu Google spustil velmi pozitivně přijatou službu Google Calendar (<http://calendar.google.com>), tedy webový kalendář, který se do jisté míry vyrovná kalendáři z MS Outlooku včetně jeho možností sdílení. Kalendář je zpracován opravdu špičkově a běžný uživatel zřejmě nenařadí na funkci, která by mu chyběla. Postupem času dokonce přibyla možnost bezplatného upozornění na zadané události formou SMS zprávy, a to i do sítě českých mobilních operátorů, což je velká výhoda oproti kalendáři od Yahoo (<http://calendar.yahoo.com>) či Microsoftu (<http://calendar.msn.com>).

V portfoliu Googlu se objevila i služba Google Bookmarks (www.google.com/bookmarks). Vedle sdílení odkazů jako na del.icio.us slouží tato nepříliš známá služba v první řadě jako náhrada za běžně oblíbené položky webového prohlížeče. Ty nyní můžete mít uložené u Googlu s přístupem z libovolného podporovaného prohlížeče nebo počítače připojeného k internetu. Služba Google Bookmarks vyhlašuje válku pracnému třídění a synchronizování oblíbených položek mezi více počítači.

Google také vydal balíček jakéhosi základního programového vybavení pro běžné uživatele: Google Pack (<http://pack.google.com>). Balíček obsahuje vedle programů od Googlu, jako je Picasa, Google Desktop Search nebo Google Earth, například Firefox, Adobe Reader, Real Player nebo speciální edici programu Norton Antivirus. Část odborné veřejnosti šokovalo, že Google Pack obsahuje i konkurenční programy, jako je třeba Skype. Podle statistik stažení Google Packu to však uživatelé oceňují...

Spíše jako zklamání je vnímáno webové fotoalbum Picasa Web Albums (<http://picasa-web.google.com>) pro uživatele oblíbeného programu Picasa. Nabízeno je 250 MB s možností uploadu souborů přímo přes Picasu nebo z webového prohlížeče. Za příplatek je dostupná kapacita až 250 GB. Picasa Web Albums nabízí prakticky všechny zásadní funkce jako Chipem pravidelně testovaná česká fotoalba, ale nový Flickr to prostě není. Chybí především komunitní funkce. Na druhou stranu přímé propojení s Picasou je něco, co například česká fotoalba nenabízejí. ■ ■ ■

Zajímavosti roku 2006 aneb Věděli jste, že...

Anglický slovník byl obohacen o nové slovo „google“, a to po pěti letech od prvního známého výskytu. Podle odborníků je tím ochranná značka Google ve vážném ohrožení.

Google se chtěl soudit s Microsoftem ohledně Internet Exploreru 7. Vadilo mu, že jako výchozí vyhledávač je v něm nastaven ten od Microsoftu. Google je přitom preferován řadou konkurenčních prohlížečů. Americký soud žalobu zamítl.

Google se začátkem roku dostal do křížku s americkým ministerstvem spravedlnosti. Odmítl mu předat statistiky vyhledávání kvůli přípravě zákona na ochranu dětí před pornografií. Důvodem byly obavy o soukromí uživatelů.

Vyhledávacímu robotu Googlu se povedlo na špatně zabezpečeném webu českého ministerstva vnitra zaindexovat skript umožňující komukoliv přístup i k tajným informacím. Přišlo se tak na to, že na serveru ministerstva vnitra si úředníci ukládají porno.

Čeští uživatelé v bouřlivém předvolebním období bombardovali politiky „google bombami“. Například Jiří Paroubek se ve výsledcích hledání stal „namyšleným buranem“. Stěžoval si Googlu, ten však na jeho stížnost odmítl reagovat.

Google podepsal dohodu s NASA a získá tak přístup k datům pro vývoj mapových programů, jako je Google Earth, Google Moon či Google Mars. V budoucnu spolu mohou Google a NASA spolupracovat na vývoji lidského počítačového rozhraní či při společných misích do vesmíru.

Podle čísel z konce prosince vyhledávač Google zcela jasně ovládá americký trh, a to s padesátiprocentním podílem a s meziročním růstem o 31 procent. Druhý Yahoo má cca 25 procent.

Regionální americký politik Jeffrey Toback si postavil kampaň na žalobě Googlu. Vinil jej z vydávávání na reklamě propagující dětskou pornografii. Google toto samozřejmě razantně odmítl. Žaloba byla později stažena.

Google popřel, že by se s obchodním řetězcem Wal-Mart chtěl pouštět do prodeje vlastní počítačové sestavy. Místo toho se dohodl s výrobcem značkových počítačů Dell na předinstalování svých programů, jako je Google Desktop Search či Google Toolbar.

Google čelí kritice organizací bojujících za lidská práva a svobodu slova kvůli přístupu na praktiky a požadavky cenzorů čínského internetu při jeho expanzi do nejlidnatější země světa.

Oficiální blog Googlu byl úspěšně hacknut. Útočník si z Googlu udělal dobrý den jen několik desítek minut poté, co si zde jednička mezi vyhledávači vychválila svou bezpečnostní politiku. „Neomylnost“ Googlu potvrzuje i nechtěné smazání tohoto blogu jeho správci.

Google aktualizoval mapy České republiky ve svých službách. Po několika letech se mu doneslo, že Zlín již není Gottwaldovem. Naopak se na mapách objevil gigantický hmyz. Šlo samozřejmě o nedopatření při skenování podkladů. Ale jeden luční koník byl opravdu slavný.